

ผลการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐานที่มีต่อพฤติกรรม กล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย

EFFECTS OF CREATIVE DRAMA ACTIVITIES MANAGEMENT INTEGRATED WITH SCENARIO - BASED APPROACH ON ASSERTIVE BEHAVIOR OF YOUNG CHILDREN

¹สุรัสวดี นาคะปักชิน Surassawadee Nakapaksin

²พัชรารณ พุทธิกุล Patcharaporn Phuttikul ³จินตนา สุขสำราญ Jintana Suksumran

^{1, 2, 3}มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร Phranakhon Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author E-mail: Giftgift16@gmail.com

Article Received: December 29, 2025. Revised: April 20, 2026. Accepted: April 23, 2026.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐาน และ 2) ศึกษาระดับพัฒนาการพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐาน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุ 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนสามัคคีราษฎร์บำรุง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 1 ห้องเรียน เด็กปฐมวัยทั้งหมด 10 คน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบทดลองเบื้องต้นแบบแผนการวิจัยแบบการทดลองกลุ่มเดียวสังเกตก่อนและหลังการทดลองระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐานมีค่าความเหมาะสมเท่ากับ 4.90 – 5.00 และ 2) แบบสังเกตพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นที่ 0.89 สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์

ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัยสูงขึ้นหลังการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.32 และก่อนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 3.71 โดยมีผลต่างคะแนนก่อนและหลังการทดลองเท่ากับ 6.40 และ 2) ระดับพัฒนาการพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐาน พบว่า เด็กปฐมวัย จำนวน 10 คน มีคะแนนพัฒนาการพฤติกรรมกล้าแสดงออกในภาพรวมที่สูงขึ้นทุกคน โดยมีพัฒนาการระดับสูง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมาคือพัฒนาการระดับสูงมาก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30 และพัฒนาการระดับกลางจำนวน 1 คิดเป็นร้อยละ 10 ตามลำดับ

คำสำคัญ: พฤติกรรมกล้าแสดงออก, กิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐาน, เด็กปฐมวัย

Abstract

The purposes of this research were to: 1) compare assertive behavior of young Children before and after participating in creative drama activities management integrated with the scenario-based approach, and 2) examine the levels of assertive behavior development of young children who participated in the activities. The participants were ten young children (five to six years old), both boys and girls, studying in Kindergarten 3 at Samakkeeratbamrung School during the first semester of the 2025 academic year. This study employed a one-group pretest–posttest experimental design conducted over eight weeks. The research instruments included 1) The creative drama activity plans integrated with the scenario-based approach, which had a suitability mean score of 4.90–5.00, and 2) The preschool children’s assertive behavior observation form had an item-objective congruence index ranging from 0.67 to 1.00 and a reliability coefficient of 0.89. The statistics used to analyze the data were mean, standard deviation, and relative developmental scores.

The results revealed that: 1) young children’s assertive behavior improved after participating in the creative drama activities management integrated with the scenario-based approach. The posttest mean score (mean 14.40, standard deviation 2.32) was higher than the pretest mean score (mean 8.00, standard deviation 3.71), with a mean difference of 6.40, and 2) Regarding levels of assertive behavior development, all ten preschool children showed improvement. Six children (60 percent) were at a high level, three children (30 percent) at a very high level, and one child (10 percent) at a moderate level.

Keywords Assertive Behavior, Creative Drama Activities Integrated With The Scenario-Based Approach, Young Children

บทนำ

การศึกษาปฐมวัยนับเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ เนื่องจากเด็กปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่สมองและการพัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว เด็กในวัยนี้จึงควรได้รับการส่งเสริมทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น ควบคู่กับการปลูกฝังพฤติกรรม คุณลักษณะ และลักษณะนิสัยที่เหมาะสม การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยจึงต้องมุ่งพัฒนาอย่างสมดุลครบทุกด้าน เพื่อวางรากฐานที่มั่นคงต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ระบุว่า การจัดการศึกษาจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมให้คนทุกช่วงวัยสามารถดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีทักษะคุณลักษณะ และสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) ซึ่งกำหนดแนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างชัดเจน ตั้งแต่การเตรียมความพร้อมของพ่อแม่ก่อนการตั้งครรภ์ การส่งเสริมสุขภาพแม่และเด็ก การเกิดอย่างมีคุณภาพ การเลี้ยงดูและโภชนาการที่เหมาะสม รวมถึงการลงทุนเพื่อให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการสมวัยในทุกด้าน อันเป็นพื้นฐานที่มั่นคงต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาว (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) นอกจากนี้

วิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2564–2570 ได้มุ่งเน้นให้เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพ เป็นพื้นฐานของความเป็นพลเมืองคุณภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564) ซึ่งสอดคล้องกับบริบทของสังคมในศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเทคโนโลยีและสังคม โดยเฉพาะการพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกอันเป็นทักษะสำคัญที่ช่วยให้เด็กสามารถสื่อสาร แสดงความคิด ความรู้สึก และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดมาตรฐานที่ 3 ด้านการมีสุขภาพจิตที่ดีและมีความสุข โดยเน้นให้เด็กปฐมวัยสามารถแสดงอารมณ์และความรู้สึกได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น กล้าพูด กล้าแสดงออก และเห็นคุณค่าในผลงานและความสามารถของตนเองและผู้อื่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ทั้งนี้ ยังสอดคล้องกับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ มาตรฐานด้านที่ 2 ซึ่งเน้นบทบาทของครูและผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม โดยเฉพาะตัวบ่งชี้ที่ 2.4 และตัวบ่งชี้ย่อย 2.4.2 ที่กำหนดให้จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กมีความสุข ร่าเริง แจ่มใส และได้แสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง ผ่านกิจกรรมการเคลื่อนไหว ศิลปะ ดนตรี และการเล่นตามความสนใจและความถนัดของเด็ก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562)

ผลการสำรวจสถานการณ์ระดับความฉลาดทางอารมณ์ประจำปี 2564 ดำเนินการโดยกรมสุขภาพจิต พบว่าเด็กไทยอายุ 6-11 ปีมีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในเกณฑ์ควรพัฒนาถึงร้อยละ 16.7 (สถาบันราชานุกูล, 2565) แม้ข้อมูลดังกล่าวอาจจะมีช่วงเวลาห่างจากปีปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ตามค่าสถิติในปี 2564 ยังถือว่ามีความสำคัญ เนื่องจากเป็นช่วงเวลาประเทศไทยเพิ่งฟื้นตัวจากวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต การเรียนรู้ และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กอย่างมาก โดยเฉพาะเด็กปฐมวัยที่ขาดโอกาสในการพัฒนาทักษะทางอารมณ์และสังคม การที่พบเด็กถึงร้อยละ 16.7 อยู่ในกลุ่มที่ควรพัฒนา สะท้อนผลกระทบระยะยาวที่จำเป็นต้องได้รับการติดตามและส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง โดยควรพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ควบคู่กับสติปัญญาตั้งแต่ปฐมวัย ซึ่งเป็นช่วงสำคัญของการวางรากฐานชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับแนวแนะการเลี้ยงดู ดูแล และพัฒนาเด็กปฐมวัยตามสมรรถนะเพื่อเพิ่มคุณภาพเด็กตามวัย 0–5 ปี ในด้านการสื่อความหมาย หัวข้อที่ 31 การสื่อความหมายด้วยภาษาพูด เด็กสามารถรับรู้และใช้ภาษาพูดสื่อความหมายได้ตรงตามความต้องการของตน หัวข้อที่ 32 การสื่อความหมายด้วยท่าทางและสัญลักษณ์ เด็กสามารถสื่อความหมายอย่างมีประสิทธิภาพด้วยสีหน้าท่าทางและสัญลักษณ์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (ยูนิเซฟ) ประเทศไทย, 2561)

สถานการณ์ปัจจุบันในยุคดิจิทัล เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญต่อชีวิตประจำวัน แม้ช่วยเพิ่มพูนความรู้และทักษะ แต่เด็กปฐมวัยอาจขาดโอกาสในการปฏิสัมพันธ์และฝึกทักษะทางสังคม ส่งผลต่อความกล้าแสดงออกและพัฒนาการทางอารมณ์-สังคม ดังนั้น พ่อแม่ ครู และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรร่วมมือส่งเสริมพฤติกรรมแสดงออกอย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการสมดุลทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570) ที่เน้นการสร้างสภาพแวดล้อมและความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) เนื่องจากเด็กปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นของการเรียนรู้และเป็นการสำคัญของประเทศ จึงควรได้รับการส่งเสริมให้มีบุคลิกภาพที่ดีและความกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย โดยควรจัดกิจกรรมที่ช่วยปลูกฝังพฤติกรรมดังกล่าวให้เหมาะสมกับวัย (คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมเลี้ยงดูเด็ก, 2555)

รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนสามัคคีราษฎร์บำรุง จังหวัดฉะเชิงเทรา แผนการยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้นนั้น ในข้อ 2 คือควรส่งเสริมเด็กให้มีความมั่นใจ กล้าแสดงออก และแสดงอารมณ์ความรู้สึกที่เหมาะสมกับสถานการณ์ (โรงเรียนสามัคคีราษฎร์บำรุง, 2567) โรงเรียนสามัคคีราษฎร์บำรุงเห็นความสำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านอารมณ์และสังคม โดยพบว่าเด็กยังขาดความมั่นใจ และความกล้าแสดงออก ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ จึงจำเป็นต้องปรับการจัดการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับวัย

พฤติกรรมกล้าแสดงออกคือการแสดงอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสมโดยไม่เกิดความวิตกกังวล (Wolpe, 1982) การส่งเสริมพฤติกรรมดังกล่าวในเด็กปฐมวัยควรใช้กิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ที่เน้นประสบการณ์สำคัญด้านอารมณ์และจิตใจ เช่น การพูดสะท้อนความรู้สึก การเล่นบทบาทสมมติ การเคลื่อนไหวและกิจกรรมทางศิลปะ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ละครสร้างสรรค์จึงเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมในการส่งเสริมการแสดงออกอย่างอิสระและสร้างสรรค์ สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามสมรรถนะที่ส่งเสริมการแสดงบทบาทสมมติและการแสดงละครต่อหน้าผู้ชม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และยูนิเซฟ ประเทศไทย, 2561) ทั้งนี้ สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2566) ระบุว่า การฝึกการกล้าแสดงออกเป็นเทคนิคการปรับพฤติกรรมที่ช่วยให้บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมในสังคม

Ward (1930) บุกเบิกแนวคิดละครสร้างสรรค์ในห้องเรียน โดยใช้การแสดงการเคลื่อนไหวจินตนาการ และวรรณกรรม เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการแสดงออกอย่างเป็นธรรมชาติ ภายใต้การชี้แนะของครูเพื่อพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน ขณะที่ ปาริชาติ จิ๊งวัฒนาภรณ์ (2547) เห็นว่า การใช้เรื่อง หรือนิทานเป็นจุดเริ่มช่วยให้เด็กมีกรอบการแสดงที่ชัดเจน กล้าแสดงออก แก้ปัญหาเฉพาะหน้า และจัดการอารมณ์ได้ดี ซึ่งในศตวรรษที่ 21 แนวคิดการเรียนรู้แบบหลากหลายทัศน์เป็นฐานได้รับความนิยม เนื่องจากเป็นการออกแบบสถานการณ์เสมือนจริงเพื่อกระตุ้นการคิดและการตัดสินใจ สอดคล้องกับ Errington (2011) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบหลากหลายทัศน์เป็นฐานคือการใช้สถานการณ์อย่างมีเจตนาเพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดและสุดท้ายนี้ นพพนธ์จิรกุล (2562) ระบุว่า การสร้างฉากทัศน์เป็นการวางแผนสถานการณ์ที่เสมือนจริงและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อสร้างแรงจูงใจและส่งเสริมให้ผู้เรียนคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา และสะท้อนคิดจากประสบการณ์จริง

จากหลักแนวคิดและเหตุผลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมความกล้าแสดงออกมีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัยกิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐานจึงเป็นแนวทางที่เหมาะสมในการส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย ผ่านสถานการณ์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง ซึ่งเป็นเหตุผลให้ผู้วิจัยศึกษาพฤติกรรมดังกล่าวเพื่อเป็นแนวทางแก่ครู ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐาน
2. เพื่อศึกษาระดับพัฒนาการพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบทดลองเบื้องต้น (Pre-Experimental Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยแบบการทดลองกลุ่มเดียว สังเกตก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest - Posttest Design) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กปฐมวัยชาย - หญิง อายุ 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนสามัคคีราษฎร์บำรุง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 1 ห้องเรียน เด็กปฐมวัยทั้งหมด 10 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐานมีค่าความเหมาะสมเท่ากับ 4.90 – 5.00 และ 2) แบบสังเกตพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นที่ 0.89

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐาน และแบบสังเกตพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัยโดยผู้วิจัยศึกษาหลักสูตร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำไปพัฒนาเครื่องมือ ตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ ทดลองใช้กับกลุ่มที่มีบริบทใกล้เคียง (Try Out) และปรับแก้เป็นฉบับสมบูรณ์ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

4. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย 10 คน โดยสังเกตก่อนการทดลองเป็นเวลา 1 สัปดาห์ บันทึกสถิติทัศนในช่วงกิจกรรมในห้องเรียน และพฤติกรรมประจำวัน จากนั้นจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐานในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน ได้แก่ วันจันทร์ อังคาร และพุธ รวม 24 ครั้ง ครั้งละ 40-60 นาที และเมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมกล้าแสดงออกหลังการทดลองโดยใช้แบบสังเกตเดิมในช่วงกิจกรรมดังกล่าว พร้อมบันทึกสถิติเพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ ดังนี้

5.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์

5.2 หาค่าคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าความเที่ยงตรง โดยการคำนวณจากสูตร IOC (Index of itemobjective congruence) และ ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach's Alpha)

สรุปผลการวิจัย

1. พฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัยสูงขึ้นหลังการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐาน โดยหลังการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.32 และก่อนการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 3.71 โดยมีผลต่างคะแนนก่อนและหลังการทดลองเท่ากับ 6.40 โดยแบ่งเป็นรายด้านดังนี้

1.1 การแสดงออกทางท่าทาง พบว่า ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยด้านการแสดงออกทางท่าทางเท่ากับ 8.90 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.20 ซึ่งสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยด้านการแสดงออกทางท่าทางเท่ากับ 5.90 คะแนน

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.56 คะแนน โดยมีผลต่างคะแนนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเท่ากับ 3.00 คะแนน

1.2 การแสดงออกทางวาจา พบว่า ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย หลังการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยด้านการแสดงออกทางวาจาเท่ากับ 5.50 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.27 ซึ่งสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยด้านการแสดงออกทางวาจาเท่ากับ 4.10 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 3.41 โดยมีผลต่างคะแนนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเท่ากับ 1.40 คะแนน

2. ระดับพัฒนาการพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐาน พบว่า เด็กปฐมวัย จำนวน 10 คน ที่ได้รับการจัดกิจกรรมมีคะแนนพัฒนาการพฤติกรรมกล้าแสดงออกในภาพรวมที่สูงขึ้นทุกคน โดยมีระดับพัฒนาการอยู่ในระดับกลางถึง ระดับสูงมาก เด็กปฐมวัยส่วนใหญ่มีระดับพัฒนาการระดับสูง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมา พัฒนาการระดับสูงมาก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30 และพัฒนาการระดับกลาง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ตามลำดับ โดยแบ่งเป็นรายด้านได้ดังนี้

2.1 การแสดงออกทางท่าทาง พบว่า เด็กปฐมวัยส่วนใหญ่มีพัฒนาการอยู่ในระดับสูงมาก จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 60 และรองลงมา ได้แก่ พัฒนาการระดับสูง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40 ตามลำดับ

2.2 การแสดงออกทางวาจา พบว่า เด็กปฐมวัยส่วนใหญ่มีพัฒนาการอยู่ในระดับสูง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมา ได้แก่ พัฒนาการระดับกลาง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40 และพัฒนาการระดับสูงมาก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐานโดยภาพรวม

ระยะเวลา	N	คะแนนเต็ม	μ	σ	D
ก่อนการทดลอง	10	18	8.00	3.71	6.40
หลังการทดลอง	10	18	14.40	2.32	

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐานรายด้าน

พฤติกรรมกล้าแสดงออก ของเด็กปฐมวัย	N	คะแนนเต็ม (รายด้าน)	คะแนนก่อนการทดลอง		คะแนนหลังการทดลอง		D
			μ	σ	μ	σ	
การแสดงออกทางท่าทาง	10	10	5.90	2.56	8.90	1.20	3.00
การแสดงออกทางวาจา	10	8	4.10	3.41	5.50	1.27	1.40

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ระดับพัฒนาการพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัยรายบุคคลที่ได้รับการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐานในภาพรวม

เด็กปฐมวัย	ระดับพัฒนาการพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัยภาพรวม			ระดับพัฒนาการ
	คะแนน ก่อนทดลอง	คะแนน หลังทดลอง	คะแนน พัฒนาการสัมพัทธ์	
	(18)	(18)	(G)	
คนที่ 1	6.00	14.00	66.67	สูง
คนที่ 2	5.00	13.00	61.54	สูง
คนที่ 3	5.00	12.00	53.85	สูง
คนที่ 4	2.00	10.00	50.00	กลาง
คนที่ 5	6.00	15.00	75.00	สูง
คนที่ 6	12.00	17.00	83.33	สูงมาก
คนที่ 7	10.00	15.00	62.50	สูง
คนที่ 8	12.00	17.00	83.33	สูงมาก
คนที่ 9	9.00	14.00	55.56	สูง
คนที่ 10	13.00	17.00	80.00	สูงมาก

ตารางที่ 4 สรุปจำนวนร้อยละของเด็กปฐมวัยจำแนกตามระดับพัฒนาการในภาพรวม

เกณฑ์คะแนนพัฒนาการ	ระดับพัฒนาการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
76.00 – 100.00	พัฒนาการระดับสูงมาก	3	30.00
51.00 – 75.00	พัฒนาการระดับสูง	6	60.00
26.00 – 50.00	พัฒนาการระดับกลาง	1	10.00
0.00 – 25.00	พัฒนาการระดับต้น	-	0.00
รวม		10	100

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ระดับพัฒนาการพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัยรายบุคคลที่ได้รับการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐานจำแนกรายด้าน

เด็ก ปฐมวัย	ระดับพัฒนาการพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย							
	การแสดงออกทางท่าทาง				การแสดงออกทางวาจา			
	ก่อนการ ทดลอง (10)	หลังการ ทดลอง (10)	คะแนน พัฒนาการ สัมพัทธ์	ระดับ พัฒนาการ	ก่อนการ ทดลอง (8)	หลังการ ทดลอง (8)	คะแนน พัฒนาการ สัมพัทธ์	ระดับ พัฒนาการ
คนที่ 1	5.00	9.00	80.00	สูงมาก	1.00	5.00	57.14	สูง
คนที่ 2	4.00	9.00	83.33	สูงมาก	1.00	4.00	42.85	กลาง
คนที่ 3	4.00	8.00	66.67	สูง	1.00	4.00	42.85	กลาง
คนที่ 4	1.00	6.00	55.56	สูง	1.00	4.00	42.85	กลาง
คนที่ 5	5.00	9.00	80.00	สูงมาก	1.00	6.00	71.43	สูง
คนที่ 6	8.00	10.00	100.00	สูงมาก	4.00	7.00	75.00	สูง
คนที่ 7	7.00	9.00	66.67	สูง	3.00	6.00	60.00	สูง
คนที่ 8	9.00	10.00	100.00	สูงมาก	3.00	7.00	80.00	สูงมาก
คนที่ 9	7.00	9.00	66.67	สูง	2.00	5.00	50.00	กลาง
คนที่ 10	9.00	10.00	100.00	สูงมาก	4.00	7.00	75.00	สูง

ตารางที่ 6 สรุปจำนวนร้อยละของเด็กปฐมวัยจำแนกตามระดับพัฒนาการจำแนกรายด้าน

เกณฑ์คะแนนพัฒนาการ สัมพัทธ์	ระดับ พัฒนาการ	การแสดงออกทางท่าทาง		การแสดงออกทางวาจา	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
76.00 – 100.00	สูงมาก	6	60.00	1	10.00
51.00 – 75.00	สูง	4	40.00	5	50.00
26.00 – 50.00	กลาง	-	-	4	40.00
0.00 – 25.00	ต่ำ	-	-	-	-
รวม		10.00	100.00	10	100.00

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐาน และเพื่อศึกษาระดับพัฒนาการพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย หลังการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐาน สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐาน สามารถอภิปรายผลวิจัยได้ดังนี้

เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกเพิ่มขึ้นหลังการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐาน เนื่องจากละครสร้างสรรค์เปิดโอกาสให้เด็กสวมบทบาทสมมติ ใช้ภาษา การเคลื่อนไหว จินตนาการ และประสบการณ์ของตนในการค้นคว้า ส่งเสริมการสื่อสาร ความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา ความร่วมมือ และทัศนคติที่ดีต่อตนเอง ขณะเดียวกันแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐานช่วยให้เด็กคิดวิเคราะห์ วางแผน ตัดสินใจ และสะท้อนคิดจากสถานการณ์ใกล้ชีวิตจริง ส่งผลต่อพัฒนาการด้านสติปัญญา

อารมณ์ และสังคมอย่างรอบด้าน ซึ่งสอดคล้องกับ Dewey (1916) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้จากการลงมือทำ (Learning by Doing) เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการเล่นและการใช้ละครเป็นสื่อเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนเด็กๆ และสอดคล้องกับปาริชาติ จิ๊งวัฒนาภรณ์ (2547) ได้อธิบายว่า ละครสร้างสรรค์เป็นละครไม่เป็นทางการที่ให้ผู้เรียนสวมบทบาทสมมติในสถานการณ์กำหนด เพื่อพัฒนาความคิด การสื่อสาร จินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ และการทำงานร่วมกับผู้อื่น สอดคล้องกับพรรัตน์ ดำรุง (2550) ได้กล่าวว่า ละครสร้างสรรค์เป็นละครนอกรูปแบบที่ใช้การเล่นสมมติและจินตนาการเพื่อพัฒนาทักษะเด็ก ทั้งด้านบุคคล กลุ่ม ความคิดสร้างสรรค์ และการแก้ปัญหา สอดคล้องกับแนวคิด Errington (2011) ได้อธิบาย แนวคิดเรียนรู้แบบฉากทัศน์เป็นฐาน (Scenario based Learning: SBL) ว่าการเรียนรู้แบบฉากทัศน์เป็นฐาน คือการใช้สถานการณ์ให้ผู้เรียนสำรวจและค้นพบผลลัพธ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาริรัตน์ อุปแก้ว (2566) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องผลของการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่มีต่อพฤติกรรมความ เชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย พบว่า 1) การจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรม ความเชื่อมั่นในตนเอง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการกล้าแสดงออก ด้านการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมและด้าน ความภาคภูมิใจในตนเอง และ 2) หลังการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมความเชื่อมั่นใน ตนเองสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม

1. เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรม กล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐาน ของเด็กปฐมวัย โดยจำแนกตามรายด้าน พบว่าเด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกหลังการจัดกิจกรรมสูง กว่าก่อนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐานทุกด้านดังนี้

1.1. การแสดงออกทางท่าทาง พบว่า เด็กมีพัฒนาการด้านการสบตา การเคลื่อนไหวที่ คล่องแคล่ว สีหน้า อารมณ์ และการใช้น้ำเสียงที่มั่นใจและชัดเจนมากขึ้น เนื่องจากผู้วิจัยใช้การชี้แนะ สาธิต และร่วมแสดงเป็นแบบอย่าง สนับสนุนให้เด็กมีส่วนร่วมในการแสดงจริงและให้กำลังใจอย่างต่อเนื่องซึ่ง สอดคล้องกับ Heining (1993) ที่อธิบายว่า ละครสร้างสรรค์เป็นการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการผ่านการ เคลื่อนไหวและการสื่อสารร่วมกัน ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ปฏิสัมพันธ์ และความมั่นใจในตนเอง อีกทั้งสอดคล้องกับ Smith (2018) ที่กล่าวว่า แนวคิดฉากทัศน์เป็นฐานเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสวมบทบาทและ สำรวจสถานการณ์ด้วยวิธีของตนเอง

1.2 การแสดงออกทางวาจา พบว่า เด็กสามารถอธิบาย แสดงความคิดเห็น ชักถาม และเล่า เรื่องได้ชัดเจนและต่อเนื่อง กล้าสื่อสารความคิดและความรู้สึกกับครูและเพื่อนมากขึ้น เนื่องจากผู้วิจัยใช้ คำถามปลายเปิด การสนทนาแลกเปลี่ยนในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย และการให้คำชมเชยอย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ McCaslin (1990) ที่ระบุว่า ละครสร้างสรรค์เป็นการแสดงออกทางความคิดและความรู้สึก ผ่านการค้นพบและการสนทนาร่วมกัน และสอดคล้องกับ Sorin (2013) ที่มองว่า การเรียนรู้แบบฉากทัศน์เป็น ฐานเปิดโอกาสให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ คิดแก้ปัญหา และตัดสินใจจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นใน สถานการณ์ใกล้เคียงชีวิตจริง

2. หลังการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐานต่อเนื่อง 8 สัปดาห์ เด็ก ปฐมวัยทุกคนมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกเพิ่มขึ้น โดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูงถึงสูงมาก แสดงออกทางท่าทาง และวาจาได้อย่างมั่นใจ สื่อสารและร่วมกิจกรรมกับเพื่อนได้ดี มีความภาคภูมิใจในตนเอง ขณะที่เมื่อเด็ก 1 คนอยู่ ในระดับปานกลางเนื่องจากมีน้ำหนักส่วนสูงที่ต่ำกว่าเกณฑ์ทำให้เคลื่อนไหวไม่คล่องแคล่ว และมีปัญหาด้านที่

ยังพูดไม่ชัด ส่วนใหญ่คำที่พูดมักเป็นคำหรือประโยคสั้นๆ โดยเฉพาะคำที่มีเสียงควบกล้ำ แม้พัฒนาการดีขึ้นแต่ยังต้องเสริมความมั่นใจและการสื่อสารต่อไปซึ่งสามารถพัฒนาต่อยอดได้ในอนาคต

2. เด็กปฐมวัยมีระดับพัฒนาการพฤติกรรมกล้ำแสดงออกทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ด้านการแสดงออกทางท่าทาง และด้านการแสดงออกทางวาจา ตั้งแต่ระดับพัฒนาการกลาง ถึง สูงมากทุกด้านเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้านพบว่า

2.1 การแสดงออกทางท่าทาง คือพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกผ่านทางสายตาแสดงอารมณ์ทางสีหน้า ท่าทาง การเคลื่อนไหวต่างๆ และน้ำเสียงซึ่งสะท้อนถึงความมั่นใจ พบว่า เด็กปฐมวัยส่วนใหญ่มีพัฒนาการอยู่ในระดับสูงมาก สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐาน เด็กสามารถสบตาผู้อื่น แสดงสีหน้าและอารมณ์สอดคล้องกับบทบาท เคลื่อนไหวคล่องแคล่ว ด้นสด เล่นซ้ำฉากสำคัญ ช่วยเหลือเพื่อน และใช้น้ำเสียงชัดเจนเป็นธรรมชาติ เนื่องจากกิจกรรมมีลักษณะสนุก ใกล้ตัว บรรยากาศปลอดภัย ได้รับแรงเสริมทางบวก และการยอมรับจากครูและเพื่อน ส่งผลให้เด็กกล้าแสดงออกอย่างมั่นใจและมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ มีความสอดคล้องกับ Pfeiffer and Jones (1976) กล่าวถึงพฤติกรรมกล้ำแสดงออก ใน 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านอารมณ์ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง 2) ด้านท่าทางที่กล้าเผชิญสถานการณ์ 3) ด้านอวัจนภาษาที่แสดงออกอย่างมั่นคงชัดเจน 4) ด้านวัจนภาษาที่สื่อสารได้ชัดเจน และเอื้อต่อความร่วมมือ

2.2 การแสดงออกทางวาจา คือ พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกผ่านการใช้ภาษาพูดในการสื่อสารความต้องการ ความคิดเห็น ความรู้สึก เหตุผลของตนเอง ชักถามในสิ่งที่ตนสงสัยและตอบสนองต่อคำถามอย่างฉะฉาน พบว่า เด็กปฐมวัยส่วนใหญ่มีพัฒนาการอยู่ในระดับสูง สามารถแสดงออกทางวาจาได้อย่างมั่นใจ ชัดเจน และกระตือรือร้น ทั้งการเล่าเรื่อง แสดงความคิดเห็น ชักถาม และร่วมมือกับเพื่อน แนวคิดฉากทัศน์เป็นฐานช่วยส่งเสริมการคิด วิเคราะห์ และวางแผนจากสถานการณ์ใกล้ชีวิตจริง ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมกล้ำแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ โดยพบเด็ก 1 คนมีพฤติกรรมเด่นที่สุด โดยมีการสื่อสารต่อเนื่อง ใช้น้ำเสียงเหมาะสม และตอบสนองผู้อื่นได้ดี จากความตั้งใจของตนเองและการสนับสนุนของครู ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Gordon (1970 อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2566) กล่าวว่า การแสดงออกในลักษณะของการใช้ภาษา เสนอว่าการแสดงออกในลักษณะดังกล่าวควรประกอบด้วยประโยค 4 ประโยคด้วยกันคือ 1) ประโยคที่บอกถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น 2) ประโยคที่บอกถึงผลที่เกิดขึ้น 3) ประโยคที่บอกถึงความรู้สึก 4) ประโยคที่บอกถึงสิ่งที่อยากให้เกิดขึ้น

โดยพบว่าเด็กเริ่มแสดงพฤติกรรมกล้ำแสดงออกชัดเจนในช่วงสัปดาห์ที่ 3 – 6 และเพิ่มสูงขึ้นในสัปดาห์ที่ 7 – 8 สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐาน ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมกล้ำแสดงออกของเด็กปฐมวัยได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านการแสดงออกทางวาจาและท่าทาง จึงเป็นแนวทางที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างยิ่ง

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้ คือ แนวทางการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐาน เป็นกิจกรรมการเล่นบทบาทสมมติในการแสดงละคร ร่วมกับการใช้สถานการณ์จำลองที่เชื่อมโยงใกล้เคียงกับชีวิตประจำวันโดยมีเรื่องราวบันเทิงกับวรรณกรรมเป็นสื่อในการแสดงละครสร้างสรรค์ เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนโดยจัดกิจกรรมในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ที่มุ่งส่งเสริมพฤติกรรมกล้ำ

แสดงออกของเด็กปฐมวัยทั้งการแสดงออกทางท่าทางและการแสดงออกทางวาจา สรุปลได้เป็นองค์ความรู้การวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 มโนทัศน์การสังเคราะห์สาระสำคัญของกิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐาน

จากภาพองค์ความรู้การวิจัย แสดงให้เห็นว่า ขั้นตอนของกิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐานเป็นกระบวนการสำคัญที่ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกทั้งทางท่าทางและทางวาจา โดยภาพวงด้านในสะท้อนขั้นตอนการจัดกิจกรรมจำนวน 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 เตรียมความพร้อม ครูจัดบรรยากาศผ่อนคลาย กระตุ้นสมาธิและความพร้อมทางกายและอารมณ์ด้วยกิจกรรมหลากหลาย ส่งเสริมความมั่นใจและการมีส่วนร่วมของเด็ก

ขั้นที่ 2 จูงใจเข้าเรื่องราว ครูเล่าเรื่องและตั้งคำถามเชื่อมโยงอารมณ์ เด็กพัฒนาความกล้าแสดงออกและการสื่อสารผ่านการสนทนาและกิจกรรมกลุ่มย่อย

ขั้นที่ 3 ระดมความคิด เด็กร่วมคิด วิเคราะห์ วางแผนการแสดงละคร พัฒนาความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ และการทำงานร่วมกัน

ขั้นที่ 4 แสดงละครสร้างสรรค์ เด็กแสดงและด้นสดจากสถานการณ์ที่วางแผนไว้ พัฒนาความกล้าแสดงออก จินตนาการ และการแก้ปัญหา โดยมีครูสนับสนุนอย่างเหมาะสม

ขั้นที่ 5 สะท้อนคิดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เด็กร่วมสะท้อนความรู้สึกและประสบการณ์ พัฒนาการคิด ทบทวน การแสดงความรู้สึก และการประเมินตนเอง

ภาพวงรอบนอกเป็นหลักการของการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐานที่ผู้วิจัยนำมาสังเคราะห์ร่วมกันสามารถสรุปประเด็นได้ 8 ข้อ ดังนี้ 1) ออกแบบกิจกรรมตามลำดับขั้น โดยใช้สถานการณ์ใกล้เคียงชีวิตจริงให้เหมาะสมกับความพร้อมของเด็ก 2) เลือกเนื้อหาที่น่าสนใจหรือวรรณกรรมที่มี

ความหมายและสอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้เป็นฐานเรื่องราว 3) เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมคิดวิเคราะห์ และเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ 4) ครูทำหน้าที่สนับสนุนและอำนวยความสะดวกอย่างยืดหยุ่นตามศักยภาพเด็ก 5) เด็กทุกคนได้สวมบทบาทและแสดงละครอย่างอิสระ 6) ใช้การหยุดท่าทางเพื่อสื่อสารความหมายผ่านการแสดง 7) จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย เอื้อต่อการแสดงออก 8) ประเมินผลจากการสังเกตพฤติกรรมระหว่างการแสดงละคร ซึ่งหลักการจัดกิจกรรมช่วยให้เด็กกล้าแสดงออกทางท่าทางและวาจามากขึ้น ขณะเดียวกันนั้นครูมีแนวทางชัดเจนในการจัดกิจกรรมอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการเด็ก

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำงานวิจัยไปใช้

1.1 ควรออกแบบสถานการณ์ละครให้ใกล้เคียงชีวิตจริง เชื่อมโยงกับประสบการณ์เด็กและเลือกนิทานที่เรียบง่าย เหมาะสมกับวัย

1.2 ครูควรวางแผนเตรียมสื่อ อุปกรณ์ และเครื่องแต่งกายล่วงหน้า โดยส่งเสริมให้เด็กใช้วัสดุรอบตัว และสนับสนุนในส่วนที่เด็กขาด

1.3 ควรจัดสภาพแวดล้อมการแสดงอย่างยืดหยุ่น ทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อเพิ่มความสมจริงของการเรียนรู้

1.4 ควรจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 6 สัปดาห์ เพื่อให้เด็กปรับตัวและพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาผลของการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐานต่อการคิดเชิงเหตุผลหรือการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย

2.2 ควรศึกษาการบูรณาการละครสร้างสรรค์กับแนวคิดปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์จริงของเด็ก

2.3 ควรศึกษาบทบาทของละครสร้างสรรค์บูรณาการแนวคิดฉากทัศน์เป็นฐานในการส่งเสริมความรับผิดชอบและทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมเลี้ยงดูเด็ก. (2555). แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออกในเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

ปาริชาติ จีงวิวัฒนาการ. (2547). ละครสร้างสรรค์สำหรับเด็ก. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาคุณภาพวิชาการ.

พรรัตน์ ดำรุ่ง. (2550). การละครสำหรับเยาวชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โรงเรียนสามัคคีราษฎร์บำรุง. (2567). รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาระดับปฐมวัยปีการศึกษา 2567. จังหวัดปทุมธานี: โรงเรียนสามัคคีราษฎร์บำรุง.

- สถาบันราชานุกูล. (2565). “เดินหน้า สร้างเด็กไทย โอคิวดี” การสำรวจสถานการณ์ระดับสติปัญญา (IQ) และความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) เด็กไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประจำปี 2564 (ฉบับปรับปรุง). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2566). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (ยูนิเซฟ) ประเทศไทย. (2561). แนวแนะวิธีการเลี้ยงดู ดูแล และพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามสมรรถนะ เพื่อเพิ่มคุณภาพเด็กตามวัย 0-5 ปี. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2564-2570. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุดคณิง นฤพนธ์จิรกุล. (2562). การออกแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้ฉากสถานการณ์เป็นฐาน. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 5(1), 16-28.
- อารีรัตน์ อุปแก้ว. (2566). ทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย: แก่นแห่งชีวิตที่เสริมสร้างได้จากครอบครัว. วารสารวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 1(2), 33-44.
- Cubukcu, B. (2014). Scenario-based learning. Inside Learning Technologies and Skills, 45-46.
- Dewey, J. (1916). Democracy and education: An introduction to the philosophy of education. New York: Macmillan.
- Errington, E. P. (2011). Developing scenario-based learning: Practical insights for tertiary educators.
- Gordon, T. (1970). Parent Effectiveness Training: The Proven Program for Raising Responsible Children. Three Rivers Press.
- Heining, R., B. (1993). Creative drama for the classroom teacher. New Jersey: Prentice Hall.
- McCaslin, N. (1990). Creative drama in the classroom. 5th ed. New York: Longman.
- Pfeiffer, J. W. and Jones, J. E. (1976). The 1976 annual handbook for group facilitators. San Diego: University Associates.
- Smith, M. S., Warnes, S. and Vanhoestenbergh, A. (2018). Scenario-based learning. In J. P. Davies and N. Pachler. Eds. Teaching and learning in higher education. British Library.
- Sorin, R. (2013). Exploring partnerships in early childhood teacher education through scenario-based learning. World Journal of Education, 3(1), 39-45.
- Ward, W. (1930). Creative dramatics for children. New York: Appleton-Century-Crofts.
- Wolpe, J. (1982). The practice of behavior therapy. 3rd ed. New York: Pergamon Press.